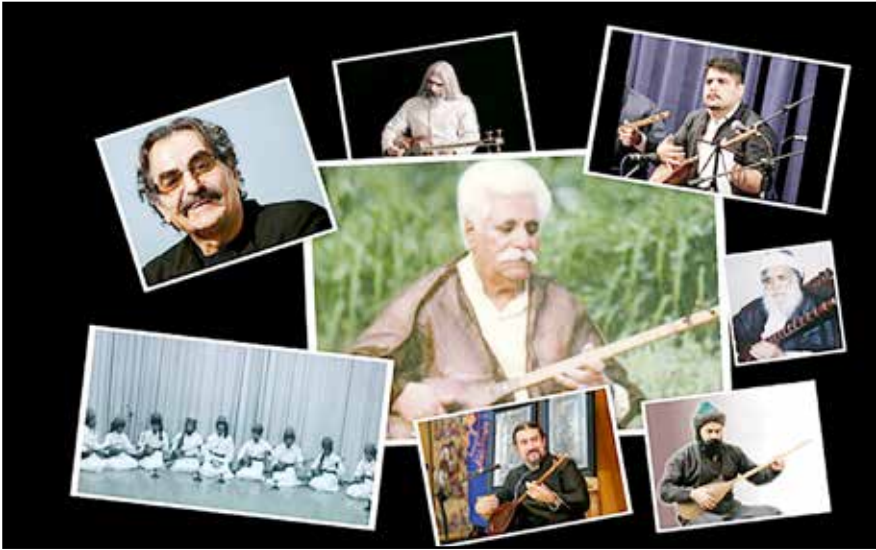

دلیل اهمیت سیدامرالله شاه ابراهیمی در موسیقی مقامی تنبور چیست؟

اسطوره تنبور گرد و موسسی اولین گروه تنبورنوازی تاریخ

وحید خانه ساز

یکی از راه‌های زنده نگاه داشتن موسیقی و مقام‌های باستانی که هر زینه و دشواری‌های کمتری به همراه دارد یادآوری تلاش‌های بزرگان در گذشته است؛ هنرمندانی که بی چشم داشت و بدون هیچ‌گونه توقع تنها با سرمایه قلبی و وجودی خود مسیر را برای ادامه حیات موسیقی و آیین‌ها هموار کرده‌اند و با آنکه به خوشنامی در تاریخ و حافظه مردم ثبت شده‌اما کمتر از آن‌هامی شنویم. در صورتی که توجه به خصوصیات اخلاقی و حرفه‌ای بزرگان هر عرصه موسیقی، هنرمندان نسل‌های بعد را در مسیری درست قرار خواهد داد.

سیدامرالله شاه ابراهیمی، مقام‌دان، مقام خوان و نوازنده تنبور، در این دسته از هنرمندان جای می‌گیرد. او متولد سال ۱۳۰۲ است و در فروردین سال ۱۳۸۲ دارفانی را وداع گفته و حال ۱۹ سال از درگذشتش می‌گذرد.

شاه ابراهیمی که او را اسطوره تنبور کرد می‌نامند، در دهه ۵۰ (زمانی که تنبور سازی منحصر به منطقه کرمانشاه و مراسم مذهبی و آیینی بود) با فعالیت‌های مفید و موثرش آن را از حصار محدودیت خارج کرد. تا پیش از سیدامرالله شاه ابراهیمی تنبور برای عموم مردم سازی ناشناخته بود و صرفا به صورت سینه به سینه و خانوادگی به نسل‌های بعد انتقال می‌یافت.

شاه ابراهیمی، اولین کلاس رسمی آموزش تنبور را در شهر صحنه استان کرمانشاه دایر کرد که حاصل این اتفاق تربیت هنرمندانی است که حال جزو بزرگان تنبور محسوب می‌شوند. سیدخلیل عالی‌نژاد، کیخسرو پورناظری، سیدقاسم حقیقت‌نژاد، سیدحیی و سیدفرامرز رعایی، معصوم شربتی و سیدآرش شهرپای هنرمندانی هستند که از محضر سیدامرالله شاه

تئاتر

تئاتر شهر ضد کرونایی می‌شود

پس از موافقت ستاد ملی مقابله با کرونا مبنی بر انتقال مشاغل تئاتر از گروه سه به گروه دو مشاغل، سه اثر نمایشی از این هفته در تالارهای چهارسو، سایه و قشقای تئاتر شهر به صحنه می‌روند. تصمیم اجرا در حالت نارنجی پیرو جلسه عصر چهارشنبه ۱۱ فروردین ماه ۱۴۰۰ و پیگیری معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره کل هنرهای نمایشی و موافقت ستاد ملی مقابله با کرونا مبنی بر انتقال مشاغل مربوط به تئاتر از گروه سه به گروه دو مشاغل، صورت می‌گیرد.

در تالار چهارسو تئاتر موزیکال «جنگ و صلح» به‌نویسندگی، طراحی و کارگردانی میثم یوسفی از روز سه‌شنبه ۱۷ فروردین

ابراهیمی بهره برده‌اند. تنبور تا پیش از شاه ابراهیمی سازی گروهی نبود و به صورت انفرادی و در قالب تکنوازی مورد استفاده قرار می‌گرفت. او بود که با تشکیل گروه «تنبورنوازان» و بهره‌گیری از شاگردان مکتبش در سال ۱۳۵۲ این رویه را تغییر داد و از آن زمان به بعد بود که تنبور پس از انزوایی چند هزار ساله، در ایران و عرصه‌های بین‌المللی مورد توجه قرار گرفت.

گروه تنبورنوازان به سرپرستی سیدامرالله شاه ابراهیمی

نتیجه تلاش امرالله شاه ابراهیمی باعث شد چند سال بعد کیخسرو پورناظری و سیدخلیل عالی‌نژاد دو گروه «شمس» و «باباطاهر» را تشکیل دهند و با اجرا در کنسرت‌ها و جشنواره‌ها این ساز و موسیقی را به دیگران معرفی کنند. باید یادآور شد شاه ابراهیمی که علاوه بر شاگردی پدرش سید لطف‌الله، از محضر بزرگانی چون درویش سعدی، سیدهادی اجاق، سیدآقاعزیز ذوالنوری، و سیدروحانی بهره برده و فقط نوازنده تنبور نبوده، بلکه با شاگردی نزد سیداحمد اعتضادی (یکی از شاگردان درویش خان) در نواختن سازهای تار و سه تار نیز استادی چیره دست بوده است.

طی دو دهه گذشته افراد بسیاری درباره شخصیت و شیوه نوازندگی و آموزش شاه ابراهیمی اظهار کرده‌اند که به طور کم و بیش مورد توجه قرار گرفته و شنیده شده‌اند؛ اما از میان نزدیکان این استاد عرصه تنبور کسی درباره او شیوه و خدماتش صحبتی به میان آورده است. ادیب‌شاه ابراهیمی، نوازنده تنبور، مدرس و سازنده ساز، که دانشجوی فلسفه در مقطع دکتر است، نوه سیدامرالله شاه ابراهیمی است و از کودکی به طور مستمر نزد او شاگردی کرده‌است.

این نوازنده و مدرس تنبور طی گفتگو با ایلنا از خصوصیات اخلاقی

و ویژگی‌های هنری سیدامرالله شاه ابراهیمی گفت.

مهربانی و تواضع از دلایل محبوبیت امرالله شاه ابراهیمی است

ادیب شاه ابراهیمی در ابتدای صحبت‌هایش گفت: سیدامرالله شاه ابراهیمی شخصی فوق‌العاده مهربان و بسیار مهمان‌نواز بود و یکی از دلایل محبوبیت ایشان همین دو ویژگی است. ایران و عرصه‌های بین‌المللی مورد توجه قرار گرفت. او بود که با تشکیل گروه «تنبورنوازان» و بهره‌گیری از شاگردان مکتبش در سال ۱۳۵۲ این رویه را تغییر داد و از آن زمان به بعد بود که تنبور پس از انزوایی چند هزار ساله، در ایران و عرصه‌های بین‌المللی مورد توجه قرار گرفت.

نتیجه تلاش امرالله شاه ابراهیمی باعث شد چند سال بعد کیخسرو پورناظری و سیدخلیل عالی‌نژاد دو گروه «شمس» و «باباطاهر» را تشکیل دهند و با اجرا در کنسرت‌ها و جشنواره‌ها این ساز و موسیقی را به دیگران معرفی کنند. باید یادآور شد شاه ابراهیمی که علاوه بر شاگردی پدرش سید لطف‌الله، از محضر بزرگانی چون درویش سعدی، سیدهادی اجاق، سیدآقاعزیز ذوالنوری، و سیدروحانی بهره برده و فقط نوازنده تنبور نبوده، بلکه با شاگردی نزد سیداحمد اعتضادی (یکی از شاگردان درویش خان) در نواختن سازهای تار و سه تار نیز استادی چیره دست بوده است.

طی دو دهه گذشته افراد بسیاری درباره شخصیت و شیوه نوازندگی و آموزش شاه ابراهیمی اظهار کرده‌اند که به طور کم و بیش مورد توجه قرار گرفته و شنیده شده‌اند؛ اما از میان نزدیکان این استاد عرصه تنبور کسی درباره او شیوه و خدماتش صحبتی به میان آورده است. ادیب‌شاه ابراهیمی، نوازنده تنبور، مدرس و سازنده ساز، که دانشجوی فلسفه در مقطع دکتر است، نوه سیدامرالله شاه ابراهیمی است و از کودکی به طور مستمر نزد او شاگردی کرده‌است.

این نوازنده و مدرس تنبور طی گفتگو با ایلنا از خصوصیات اخلاقی و ویژگی‌های هنری سیدامرالله شاه ابراهیمی گفت. او بود که با تشکیل گروه «تنبورنوازان» و بهره‌گیری از شاگردان مکتبش در سال ۱۳۵۲ این رویه را تغییر داد و از آن زمان به بعد بود که تنبور پس از انزوایی چند هزار ساله، در ایران و عرصه‌های بین‌المللی مورد توجه قرار گرفت.

ادیب شاه ابراهیمی در ادامه توضیح‌اتش بیان کرد: یکبار به ایشان اعتراض کردم و گفتم شما به ما خیلی سخت می‌گیری اما با بعضی‌های دیگر که نزد شما می‌آیند چنین رفتاری نداری. دلیل این تغییر رفتار چیست؟ که در پاسخ به زبان کردی و آن اصطلاحاتی که به کار می‌برند گفتند: «روله، شما قرار است در جمخانه تنبور بزنی و حق درهای اشتباه و تحریف در مقام‌نوازی نداری و باید الگو باشی. اما آن‌هایی که با آن‌ها خوش رفتارترم و بر آن‌ها سخت نمی‌گیرم و از مناطق دور با نزدیک می‌آیند، می‌خواهند یاد بگیرند سازی بزنند و دلشان خوش باشد.»

بسیاری از افراد مدعی نزد استاد شاگردی نکرده‌اند

وی در پاسخ به این سوال که تعداد شاگردان سیدمرالله شاه ابراهیمی به‌طور میانگین چند نفر بوده، گفت: نمی‌خواهم از کسی نام ببرم اما بسیاری از افرادی که حال خودشان را شاگرد پدر بزرگم می‌دانند و به تعریف ماجراها و خاطراتی از او می‌پردازند واقعا شاگردی نکرده‌اند. برخی به خانه پدر بزرگ می‌آمدند و یک چای می‌خوردند و می‌باو می‌نشستند و نوازندگی‌اش را می‌شنیدند و می‌رفتند. این افراد بعدها خود را شاگرد ایشان دانسته‌اند؛ در صورتیکه شاگرد یک استاد بزرگ بودن اینگونه نیست. چگونه می‌توان چنین افرادی را شاگرد سیدامرالله شاه ابراهیمی محسوب کرد، زمانی که حتی یک بار سراغی از ایشان نگرفته‌اند و مقابلش ساز نزنده‌اند. به هر حال این رفتارها برای کسب وجهه و اعتبار است که رفتاری غلط و غیر اخلاقی است.

صافی و صداقت گذشتگان در امروزی‌ها وجود ندارد

ادیب شاه ابراهیمی در پاسخ به این سوال که چرا آن تواضع اساتید قدیمی در مدرسان و نوازندگان امروزی نیست، گفت: به نظر من این خلابه‌ها به واسطه این هستند که بتوانم تنبور بنوازم و از یکی از حضار خواستم که ساز را بردارد و کلام بخواند و ایشان در جواب گفت بلد نیستم و در ادامه از چند نفر دیگر درخواست کردم که این کار را انجام دهند که آن‌ها نیز ابراز ناتوانی کردند و با خودم گفتم اگر روزی نباشم چه کسی می‌خواهد بنوازد و کلام خوانی کند؟ و اگر کسی نباشد ساز تنبور فراموش می‌شود! لذا تصمیم گرفتم برای افرادنس و سال‌دار، کلاس آموزشی بر گزار کنم» که این کار را کردند و موفق هم بودند و در ادامه نیز اولین گروه تنبورنوازی را در تاریخ ایران راه‌اندازی کند.

گروه‌های امروزی مقام‌ها را دستکاری می‌کنند

شاه ابراهیمی اذعان داشت: البته

هدفشان انتقال درست موسیقی و مقام‌ها بوده‌است. اگر حتی به‌استادان نسل بعدی آن بزرگان توجه کنید، متوجه تفاوت‌ها خواهید شد. این افراد موسیقی را به‌عنوان یک مارکت دیدند و اصلا به‌خاطر همین نگرش در نوع رفتار و کار تغییر حالت دادند. این نوازنده تنبور با تاکید بر اینکه استادان امروزی بیشتر به دنبال شهرت و امرار معاش بیشتر با موسیقی هستند، توضیح داد: این را هم در نظر داشته‌باشید که برخی افراد در دنیای امروز برای کسب اعتبار بیشتر وجهه‌ای دینی و درویشی به کارشان می‌دهند تا به این ترتیب با ظاهری متفاوت افراد بیشتری را به‌خود جذب کنند، متأسفانه این رویه غلط برای افرادی که می‌خواهند تنبور را سازهای دیگر را بیاموزند و بنوازند به نوعی الگو تبدیل شده‌است. وی با اشاره به اینکه چنین افرادی در نحوه نوازندگی مقام‌ها دچار اشکال و تحریف هستند، گفت: متأسفانه موسیقی نیز از آن اصالت قبلی خارج شده و بخش‌هایی به آن اضافه شده‌است. ترویج‌دهنده چنین آثاری موسیقی بازاری را خوب می‌شناسند و می‌دانند چگونه از این روش سلیقه مخاطبان را بر آورده‌کنند، لذا قطعاتی را می‌نوازند که در لحظه برای شنونده خوشایند است. اما از آنجایی که چنین آثاری مانند حباب هستند و اصالت ندارند، به زودی فراموش می‌شوند. در نهایت نیز همین افراد و همان مخاطبان پس از مدتی باز هم به‌سود و همان آثار و مقامات اصیل خواهند رفت.

امرالله شاه ابراهیمی اولین گروه تنبورنوازی تاریخ را راه‌اندازی کرد

این مدرس موسیقی در ادامه درباره خدمات امرالله شاه ابراهیمی به جامعه تنبورنوازان گفت: اینکه ایشان اولین کلاس آموزشی تنبور را راه‌اندازی کرد دلیل دارد و پدر بزرگ درگیر اینباره خاطره‌ای برام تعریف کرده‌بود که شنیدنش خالی از لطف نیست. ایشان گفتند «یکی از روزها که در جمخانه بودم شش ایلطم به گونه‌ای نبود که بتوانم تنبور بنوازم و از یکی از حضار خواستم که ساز را بردارد و کلام بخواند و ایشان در جواب گفت بلد نیستم و در ادامه از چند نفر دیگر درخواست کردم که این کار را انجام دهند که آن‌ها نیز ابراز ناتوانی کردند و با خودم گفتم اگر روزی نباشم چه کسی می‌خواهد بنوازد و کلام خوانی کند؟ و اگر کسی نباشد ساز تنبور فراموش می‌شود! لذا تصمیم گرفتم برای افرادنس و سال‌دار، کلاس آموزشی بر گزار کنم» که این کار را کردند و موفق هم بودند و در ادامه نیز اولین گروه تنبورنوازی را در تاریخ ایران راه‌اندازی کند.

گروه‌های امروزی مقام‌ها را دستکاری می‌کنند

شاه ابراهیمی اذعان داشت: البته

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷

نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲

تلفن تحریریه: ۰۲۱)۶۶۹۵۶۶۰۰

اینستاگرام: @tosee.irani

نشانی سایت: toseeirani.ir

ایمیل: toseirani@gmail.com

تجسمی

کرونا، داغ‌ترین

سوزه عکاسی قرن

یک عکاس می‌گوید: کرونا موضوعی بود که به جرأت می‌توان گفت هر عکاسی حتی در حد چند نمونه عکس روی آن کار کرده‌است؛ در واقع کرونا موضوعی بود که در قرن اخیر بیش از هر سوزهای به آن پرداخته شد.

حسن فغاری در گفت وگویی با ایسنا گفت: عکاسان در سال ۹۹ با توجه به محدودیت‌های اجباری که بیماری کرونا ایجاد کرد تنوع موضوع برای عکاسی نداشتند. ولی شاهد تولید مجموعه‌های بسیار تکان دهنده از طرف بسیاری از عکاسان کشور بودیم که از ابتدا روی موضوع کرونا کار کردند و مدام سوز‌هایی را از بیمارستان، قبرستان و سطح شهر به تصویر کشیدند.

اگر قرار باشد روایتی برای تاریخ درباره سال کرونا و آنچه بر سر انسان‌ها گذشت بیان کنیم، از لایه لای همین عکس‌هاست؛ به عنوان مثال در تبریز می‌توان به آقای کریم متقی اشاره کرد یا در تهران به عکس‌های آقای مرعشی نیکوبند اشاره کرد. این عکاس اضافه کرد: مهم‌ترین شاخصه سال ۹۹ رسیدن به تعریف عکاسی حرفه‌ای و میدان دادن به عکاسان حرفه‌ای بود. در این سال توانستیم از خود گذشتگی، توانایی و دانایی را در نگاه عکاسان حرفه‌ای نسبت به تأثیرات اجتماعی کرونا در جامعه ببینیم.

او ادامه داد: در سال ۹۹ شعار ایمنی بر کار مقدم است و رعایت فاصله اجتماعی موجب شد محدودیت عکاسی به وجود آید. خود من در سال ۹۹ به سختی توانستم دو سفر داشته باشم و شرایط و محدودیت‌های کرونایی مانع از انجام عکاسی آزادانه می‌شد؛ می‌توان گفت در این سال نسبت به سال‌های قبل کمترین تنوع موضوعی و بیشترین تمرکز عکاسی روی موضوع کرونا بود. در سال ۹۹ بخش وسیعی از رویدادها، جشنواره‌ها و مسابقات عکاسی مرتبط به کرونا بود و احتمالا در سال ۱۴۰۰ نیز ادامه داشته باشد.

گردشگری

مدیرکل اداره کل صنایع دستی و گردشگری استان: کنترل مسافران مازندران در ایام نوروز بسیار سخت بود

مدیر کل اداره کل صنایع دستی و گردشگری استان مازندران در گفتگو با خبرنگار ایلنا، درباره میزان مسافران ورودی به استان و استفاده آن‌ها از امکان تفریحی و گردشگری بیان کرد: طبیعی است که استان مازندران به دلیل راه‌های دسترسی‌پذیر میزان مسافران بسیاری باشد. کنترل مسافران در این ایام بسیار سخت‌بود.

سیف‌الله فزانه با بیان اینکه سه شهر آمل، رامسر و ساری نارنجی بودند افزود: رنگ این شهرها در آخرین روزهای سال ۱۳۹۹ به زرد تبدیل شد و طبیعی بود مسافرت به آنها آزاد شود و بلافاصله در بیست و پنجم اسفند ۹۹ ستاد سفر را تشکیل دادیم. او درباره اقدامات نظارتی انجام شده اظهار کرد: بیشترین اقدام ما بر این مبنا بود که تیم‌های نظارتی را قوی کنیم و ممنوعیت‌هایی را برای واحدهای اقامتی غیر مجاز که در سال‌های قبل انجام می‌شد در نظر بگیریم. برای مثال چادر خوابی، استفاده از مدارس، تکیا، مساجد و غیره را برای اقامت ممنوع کردیم. برای این منظور ۲۰۰ نفر از همکاران ما برای تشکیل تیم‌های نظارتی بسیج شدند.